

jer, végy részt munkánkban, cselekedj! És ebből a mai gyűléseztől áradjon szét a szíveket tisztító szellem és az utakat törő erő. Kísérjen bennünket továbbra az a sechina, amely huszontöt éven és pusztákra kereszt-

Chajim Weizmann nagy beszéde

Szokolov nagyhatású beszéde után Chajim Weizmann elnök emelkedett szólásra és a következő mélyen átgondolt beszédet mondotta:

Ünnepélyes órákban álltunk ma össze. Egy emberöltő telt el azóta, hogy az első cionista kongresszus, az úgynevezett bazeli programot proklamálta és a zsidó nép legszenvedőbb céljának hangot adott. Néhányan még közöttünk vannak azok közül, akik huszontöt esztendővel ezelőtt részesei voltak ennek az emlékeztető eseménynek és azóta is részei minden fájdalomnak, amely bennünket ért. Ezzel az asztalnál ülnek olyan férfiak, akik akkor

a program kidolgozásában részt vettek

és akik munkájuk teljét nemcsak a program kidolgozására, hanem a program keresztülvitelére is fordították. Ritkán van rá példa a történelemben, az emberiség történelmében, hogy férfiak, akik huszontöt évvel ezelőtt valamit nagyon akartak és semmi egyébük nem volt az avaratnál, megérjék később, hogy abból politikai valóság legyen. Erec Jisraél mandátumának ratifikálása, a zsidó nép történelmi jogainak elismerése Erec Jisraélra, a bazeli program első pontjának megvalósítása. Ez a megvalósítás jogokat ad nekünk és

szent és nehéz kötelességeket helyez a vállainkra.

A kötelességekről fogok most beszélni. Nekünk kötelességeink és kötelezettségeink vannak azokkal a népekkel és kormányokkal szemben, amelyek jogainkat elismerték. Nekünk jogaink és kötelezettségeink vannak saját népünkkel szemben. És végül nekünk talán a legsúlyosabb kötelességünk van a régi nagy történelemmel szemben. Munkánkat súlyos országban, súlyos néppel kezdjük meg, súlyos időben. És ez arra készíti bennünket, akik nehéz tanulságokon meztünk keresztül, hogy lassan, türelemmel, de biztosan haladjunk előre. A felemelkedés nehezen fog menni. De ne aggódj zsidó nép, ki fogunk gyógyulni abból a sok sebből, amely bennünket ért. A küzdelem, amelyet mi most a mandátumért végig harcoltunk, amely a Balfour-deklarációnak reális tartalmát ad, igazán komoly volt. A Balfour-deklaráció olyan forma, amelynek értékét

a zsidóság talán ösztönösen megérezte,

de teljes nagyságában felfogni nem tudta. A világ véleménye: az angol, amerikai, francia és cseh nép véleménye sem volt egészen tiszta feletté és épen a heves támadások, viták és harcok alatt lett belőle világos politikai valóság. Talán elveszett valami ebben a harcban és valami, amit a Balfour-deklaráció mézes heiteiben beleolvastunk, távolabb jutott tőlünk. A mandátum igazi tartalmát azonban Palesztinában kell majd vállalni.

A zsidóság felelőssége

Azt mondom, mi felelősséggel tartozunk a népek előtt, különösen ama népek előtt, amelyek a mandátumot adták, amelyek, mivel Palesztinán kívül sok nehéz probléma nyugszik rajtuk, nehéz felelősséget vállaltak magukra. Azt hiszem munkánkkal a mandatáriusoknak ezt a felelősséget meg fogjuk könnyíteni. De ugyanakkor elvárjuk a mi mandatáriusainktól, hogy a mandátum értelmé szerint

munkánk és terveink sikeres keresztülvitelére megadják a lehetőségeket.

től idáig kísért minket, lengje be ma az egész világot az ünnep szelleme. Üdvvel kezdtem és végzem is üdvvel. Aszónu, üdv nekünk, hogy ezt a napot megértjük! (Viharos taps és tetszésnyilvánítás).

Beszédemnek ezt a részét nem zárhatom le anélkül, hogy meg ne említssem: a mandátum elérésében, a nehézségek elhárításában, a legsúlyosabb és a leghatásosabbban támogató bennünket, politikai és erkölcsi súlyával, a világ legnagyobb köztársasága: Amerika. Mi, akik olyan közel állunk az eseményekhez, talán nem is mérhetjük meg Amerika támogatásának egész horderejét. A amerikai szenátus és az amerikai kongresszus határozata, amely az amerikai néppel és az amerikai kormány véleményét fejezi ki, szerintem a Balfour-deklaráció és a mandátum után a legnagyobb politikai tény. És mi büszkeséggel és örömmel fejezhetjük itt ki ünnepélyes és bensőséges köszönetünket, ami amerikai cionista szervezetünknek, amely nagy szolgálatot tett a zsidó ügynek.

Hűen a hagyományokhoz...

Mi felelősséggel tartozunk népünkkel szemben, amelynek képviselői vagyunk, hogy mindazt, amit rájuk bízott, az igazi és helyes zsidó szellemben hajtottuk végre. Így talán nyugodt lelkiismerettel pillanthatunk történelmükre és mondhatjuk: Mi

Zsidó világkongresszust!

— Ennek a mostani konferenciának lesz a feladata, hogy a viták folyamán megfelelő módokat és eszközöket keressünk és a végrehajtó bizottságnak a szükséges utasításokat megadjuk a kijelölt és követendő útra. Mert a megjelölt útra a lehető leggyorsabban rá kell lépniük és meg kell ragadnunk a módokat, hogy a kitűzött magas célt elérjük. Mi tárgyalni fogunk a nagy zsidó szervezetekkel, a nagy zsidó közösségekkel és a nagy zsidó személyiségekkel és pártokkal. És én remélem, hogy tárgyalásaink eredményesek lesznek. Remélem, hogy erejüket Palesztina felépítéséhez meg tudjuk szerezni és

közös formulát tudunk találni köztük és köztünk.

(Nagy helyeslés). És én remélem, hogy ezt a kísérletet meg fogja koronázni a legnagyobb eredmény: olyan szervezet tudunk létesíteni és olyan zsidó világkongresszust tudunk életre hívni, amely minden erejét Erec Jisraél felépítésére fogja fordítani. (Hosszantartó éljenzés.) Ezek súlyos problémák, de én bízom benne, hogy a cionista szervezet ezeknek a nehéz problémáknak is a szemébe fog nézni.

Az arabokhoz

Egy különösen nagy probléma előtt állunk: olyan országba megyünk, amelyben velünk rokon lakosság él. E nép közsé és közérkel ellenségei. Nemcsak a zsidóság ellenségei, hanem, amint én hiszem, a népek is ellenségei. Ezek megkísérelték, hogy viszályt és zavart idézzenek elő közöttünk és köztünk. De ha ma nem is mehetek bele a részletekbe, meg kell mondanom, a legmélyebb meggyőződés azoknak,

Beszélnék az első kongresszus résztvevői

Chajim Weizmann ezzel befejezte beszédét. Szinte példátlan lelkesedéssel ünnepelték a kiküldötték a nagy zsidó politikust. A gyűlés minden résztvevője felállt és hosszasan tapsolta Weizmann. Eantán a huszontöt év előtti első cionista kongresszus résztvevői beszétek. Elsőnek Ussischkin emelkedett szólásra és hébernyelvű beszédében a következőket mondotta:

— Huszontöt évvel ezelőtt mint különálló ember jöttünk el a kongresszusra és mint egy test távoztunk onnan. A nagy mester, akire itt már önként gondoltak, mondotta ki a történelmi szót:

A cionizmus a jövőnk állama.

Ma, amikor a mandátum jóváhagyása már a kezünkben van, az évforduló

ugyan kicsiny nemzedék vagyunk, melyre roppant feladatok hárultak, de mindent megértünk, hogy a hagyományokhoz hűen dolgozzunk, gondolkozzunk és éljünk.

A man átumnak színe szokatlan a konstrukciója.

A mandatárius hatalom elismeri a zsidó népet és minden lehető államban élő zsidó népet egy jogi formában, amelyet a cionista és zsidó világ mint „Jewish Agency“ ismer. Ez az intézmény az, amely a mandatárius hatalommal, Palesztina kormányával és Angliával tárgyal, segítségére van annak és a zsidó nemzeti otthon jogait védi és istápolja.

A cionista szervezetnek kell most ezt a megítélt kötelességet és súlyos terhet magára vállalnia. Nem kételkedem benne, hogy a cionista szervezet fel fog tudni emelkedni arra a magaslatra, amelyet ez a kötelezettség megkövetel. De nem kételkedem abban sem — és azt hiszem nemcsak kollégáim nevében, hanem az összes dolgozó cionisták többségének nevében mondhatom, — hogy a mi kívánságunk, a mi legfontosabb kívánságunk és a mi első kötelességünk, hogy

a Jewish Agencyt az egész zsidó nép közös kiadására tegyék. (Viharos helyeslés.)

Mindennek, ami él, mozog a zsidóságban, mindennek, ami Erec Jisraél felépítését akarja, helyet kell adni, képviselést kell adni a Jewish Agencyben. (Viharos helyeslés.)

akik a mozgalom sorsáért a felelősséget viselik, hogy

a zsidó otthon nem az arab nép ellenére, hanem az arab néppel együtt fog felépülni.

Ez minden, amit az arab népek ebben az órában mondani tudok. Az ellenségek ellenére is hivat fogunk építeni hosszánk. Erec Jisraél felépítésével együtt fog felemelkedni az arab nép is.

Nem akarom már sokáig igénybe venni önöket. Assal a tudattal fogunk munkánkhöz, hogy fáradságos ut áll előttünk, hogy kitartással és türelemmel kell felfegyverkesznünk és hogy még sok megpróbáltatásnak kell keresztülnennünk. És innen még meg kell mondanom azoknak, akik mozgalomunk legelső lövészáraiban állnak: a chalacoknak és pioniroknak: mi, akik ma még itt vagyunk és csak talán holnap lehetünk velük, mi nagyon jól tudjuk, hogy a politikai forma igazi alapzata: és igazi tartalmát ott építik. Mi nagyon jól tudjuk, hogy

a mandátum alapjait nem titával és tollal,

nem a vezetői politikai erőfeszítéseivel lehet megteremteni, hanem azoknak az erőfeszítéseivel, akik ma Palesztina földjein és hegyei között dolgoznak, szántanak és vetnek. Mi ezt megértjük és megbecsüljük is tudjuk. Egyszerű és rövid szavaimat ezzel a kívánsággal zárom: bár úgy lenne, hogy teljesíteni tudnók e nehéz idők nagy feladatait. És a történelmő, aki egyszer felalpozza a történelmünk ezt a fejezetét és belepillant abba, ezt mondhasza: Olyan generáció volt, amely a legjobbat megtette, hogy kötelességét teljesítthesse.

tetünknek köszönhetjük.

Szereljük fel magunkat ezzel a három erővel: hit, szeretet és türelem. Kívánom, hogy legyenek olyanok közöttünk, akik mozgalomunk ötvenedik évfordulóját mint zsidó polgárok érik meg Israel országában. (Taps)

Huszontöt évvel ezelőtt

Ussischkin után Motzkin beszélt és a következőket mondta:

— Ma itt ülünk Karlsbadban, a cionisták egy kicsiny körében és huszontöt évvel ezelőtt is a cionisták kis körében álltunk. A különbség csak ennyi: Ma, ha kicsiny számmal is vagyunk itt, tudjuk, hogy körünket minden percben ezekre terjeszthetjük ki, hogy mindegy pillanatban, minden városban a cionisták ezrei vannak, akik jönni akarnak, hogy meghallgassák, amit a cionisták kérnek tőlük. Ma tudjuk, hogy mindegyikünk mögött ezek állnak, valamennyiünk mögött száz-ezrek. Akkor, huszontöt év előtt nem tudhattuk, nem pusztába veezünk-e szavaink és hogy a zsidó nép vagy annak egy jelentékeny része visszahangot ad-e szavainkra. És nagy és felemelő tudat a mai helyzetet összehasonlítani az akkorival. Programunk jelentékeny része megvalósult. Ebből az alkalomból engedjék meg, hogy néhány szóval emlékeztessék azokra az időkre, amikor

először beszéltünk a cionizmus céljairól.

Nagy harcok zajlottak le akkor és a harc körül dult, mi legyen a programban. Nagy vakmerőség volt programért harcolni akkor, amikor még nem tudtuk, ez a program átmege-e a zsidó néphez, vagy csupán papíron marad. Theodor Herzl azonban akkor is megtalálta az igazi szót, amely ezt a formulát adta: „Közjogilag biztosított otthon.“ Nem mondom, hogy mindnyájan megértettük ott ezeknek a szavaknak jelentőségét. Sőt azt merem állítani, kevesen voltak, akik valami határozottat értettek belőle. Mindezeki azt helyezhetett beléje, amit akart és ez így jó volt. A mandátum elismerése óta állandóan hallom, hogy a bazeli program első pontja beteljesedett. És más véleményen vagyok. A fontosabb és súlyosabb rész még hátra van. Amikor Londonban részt vehettem az ünnepélyes jeleneteken, látam igazán, milyen kötelezettségeket ruháztak ránk a világ. És én, aki mindig küzdöttem felfogásomért, megkérdeztem magamtól, amikor Balfour hatalmas küzdelmét láttam a mi ügyünkért: Ez az a válasz, ami után vágyódtunk? És ezt a választ adtam magamnak: O boldog óra, csak hogy megérhettem! (Taps)

Üdvözlő táviratok

Dr. Weizmann elnök Motzkin beszéde után azt javasolta, hogy három üdvözlő táviratot küldjenek az évi konferencia nevében és pedig „a bazeli program atyjának és az első cionista kongresszus elnökének,“ Max Nordaunak, „a palesztinai zsidó kolonizáció atyjának“, báró Rotschild Edmondnak és a „mandátum atyjának“, lord Balfournak. A konferencia tagjai felállva sokáig tapsoltak.

Farbstein varsói delegátus ezután jiddis nyelven mondott beszédet. Elmondotta, hogy ő is ama eskélyszámú rajongók közé tartozik, akik huszontöt évvel ezelőtt Bazelbe mentek, hogy ott Erec Jisraél Israel népe számára megszerezze. Akkor ott az országot, a népet és a nyelvet követelték. Minket, az ortodox ifjúságot, még valami vezetett oda: mi éreztük, hogy a Tóra épenugy a galufban van mint mi és hogy nekünk a Tórát Erec Jisraélba kell visszavezetnünk. Amikor visszatértünk Bazelből, kinevettek bennünket és megkérdezték tőlünk, hozzuk-e magunkkal a Messiást. Most, huszontöt év múlva mi nem nevetjük ki az akkori kételkedőket, hanem azt mondjuk nekik: jöjjetek velünk, dolgozzatok a népért, az országot és a nagy jövőért.

Dr. kezelt lékeire nagy b. vid Jol ber nye jelenő Kohoe arlovát badi h zölte a azt jav

Bá lamem ééről, Corrb Te tottak Dexe Soarak vözlö kedőt jelenté ferenc 24 pa jelen, emlék jairól, a nem mitás kvai a világo lyezte zede ronic rópira elnök jeszté

Sey Se gátusa itthon okozta és a krízis mond hogy gések erinte részt sezne

ah es Ausz mult meg és be rábe. Ege azt a ját p teni Ausz meg

az

hogy óta és a lamc hogy a p pedü döst Aus a p máj tal Ror távo üdv akik gátó öke rati roza

Megválasztották az elnökséget

Dr. Vilensky szintén visszaemlékezett az első konferenciára nagy emlékeire. Dr. Schalit bécsi delegátus a nagy bázei eléményről beszélt és Dávid Jollin, jerussalemi delegátus héber nyelven a mai kettős ünnepség jelentőségét ismertette. Dr. Walter Kohner, karlsbad-i delegátus a cseh elnöki országos szervezet és a karlsbad-i helyi szervezet nevében üdvözölte a megjelenteket. Dr. Weimann azt javasolta, hogy az évi konferen-

cia elnöksébe [Chajes főabbát, Dr. Schemarja Lewint Mayer rabbit, Luis Lipskyt és Dávid Jollint küldjék ki. Levin Ebstein, mizrachista azt javasolta, hogy dr. Chajest, dr. Handket, Jollint és Lipskyt küldjék az elnökségre. Dr. Hantke tiltakozása után az eredeti javaslatot a mizrachisták nyolc szavazata ellenében elfogadták. Az évi konferencia elnöksége üdvözli táviratot küldött a csehszlovák köztársaság elnökének. Az ülést néhány perccel egy órá előtt befejezték.

Scherer Fullmann (Sváje) kifejti, hogy a hadviselő államok az igazság jelszavával indultak a küzdelemben, mégis a háboru befejezte óta számos igazságtalanság történt Németországgal, Ausztriával és Magyarországgal.

Európa konszolidációja csak a jog, igazság győzelemre juttatása mellett lesz lehetséges.

A konferencia a keddi napon a nemzeti kisebbségek kérdését fogja tárgyalni a magyar küldöttség memorandumja alapján.

Miért nem vesz részt a kisantant a konferencián Mataja elnök és Berzeviczy báró nyilatkozik az Uj Kelet-nek

Bécs, aug. 29. Harminchárom évvel ezelőtől, 1889-ben alakult meg az Interparlamentaris Unio, amely akkor első ülését Párisban tartotta. Az első konferencián csak a francia és angol csoport képviseltette magát. 1890-ben a római II. konferencián már hét állam parlamentje, köztük a magyar is, volt képviselve.

Álláspontja helyeskedett, amelyet a kisantant képviselői sérelmesnek tartottak és mert ez a kérdés napirendre került a bécsi konferencián is, a csehszlovák csoport néhány nap előtt erélyesen tartott, amelyen a csoport elnökének, dr. Winklernak indítványára elhatározták a konferenciáról való elmaradásukat. A csehszlovákiai német csoport ekkor kérdést intézett a csehszlovák csoporthoz, hogy ez a határozat azt jelenti-e, hogy a csoport bojkotálja az Interparlamentaris Uniót? E kérdésre negatív választ kapott, amire a csehszlovákiai német csoport elhatározta, hogy részt vesz a bécsi konferencián. E csoport képviselőiben Heller szenátor, Medinger és Knirach képviselők már szombaton Bécsbe is érkeztek.

Berzeviczy báró a leszerelésről

Berzeviczy Albert báró, volt miniszter, az Interparlamentaris Unió magyar csoportjának elnöke, aki Apponyi Albert gróffal és Póka Pivnyi Béla dr. csoporttitkárral már pénteken Bécsbe érkezett, a következő nyilatkozatot tette az Uj Kelet bécsi tudósítója előtt.

Megkülönböztetett jelentőséget az ad a bécsi konferenciának, hogy ez néhány nappal a Nemzetek Szövetsége genfi konferenciája előtt ül össze. A genfi konferencián több olyan kérdés is napirendre került, amelynek a bécsi konferencián is érdemleges megvitatás tárgyát képezik és így alaposan emlékező, hogy genfi konferencia nemcsak tudomást vesz a bécsi konferencia állásfoglalásáról, hanem bizonyos mértékben befolyásol is fog gyakorolni a bécsi állásfoglalás a genfi konferenciára. Várható ez annál inkább, mert több tagja van a bécsi konferenciának, aki tagja a Nemzetek Szövetsége főtanácsának is és akik Bécből egyenesen Genfbe utaznak.

A lefegyverezés kérdésében a magyar csoport külön javaslatát én fogom előterjeszteni a bécsi konferencián. Nagy jelentőséget lehet tulajdonítani annak a ténynek, hogy a leszerelési javaslatot épen

egy francia csoport-tag, Marius Moutet terjeszti elő, aki a békeszerződések revíziójának szükségességét fogja hangoztatni.

Sajnálom, hogy a kisantant interparlamentaris csoportjai nem jelennek meg a konferencián, mert a bécsi érdekekben feltétlenül előnyösebb lett volna, ha véleményüket közvetlen cserélhetjük volna ki. Am ez nem csak a lefegyverezés, hanem a nemzetközi kisebbség védelmének kérdése is, amelyről a magyar csoportnak szintén lesz külön javaslata, amely nyomatékosan juttatja kifejezésre a kisebbség védelmének szükségességét, mint az Interparlamentaris Unió tanácsának javaslata.

A kisebbségi kérdés

A nemzetiségi kisebbség kérdésében az Interparlamentaris Unió tanácsa a következő javaslatot terjeszti a konferenciára elő.

Báró Adelsveerd előadó ur jelentésének tudomásulvétele után elhatározta a XX. ik Interparlamentaris konferencia, hogy a kérdések további tanulmányozását egy állandó nemzetiségi és gyarmatiügyi bizottság feladatává teszi. Utasítja konferencia ezt a bizottságot, hogy

a legközelebbi konferencia elé javaslatot terjesszen valamennyi ország nemzetiségi és vallási kisebbségi jogainak biztosítására és védelmére alkotandó nemzetközi szabályzat tárgyában.

Az interparlamentaris konferencia első napja

Holnap tárgyalják a kisebbségi kérdést

Az Uj Kelet tudósítójától

Bécs, augusztus 28. Az interparlamentaris konferencia megnyitó üléséről, amely tegnap kezdődött, a "Corriere" a következőket jelenti: Tegnap délelőtt 10 órakor nyitották meg a konferenciát. Waer Dexe elnök bejegyzése folytán Adelsveer elnöklete alatt. Az elnök üdvözli beszéde után dr. Mataja emlékeztet szövegre, aki üdvözölve a megjelenteket, megállapítja, hogy a konferencián Európa, Ázsia és Amerika 24 parlamentjének képviselői vannak jelen, mintegy 300 delegátus. Megemlékezik a konferencia elhunyt tagjairól, akik minden munkálkodásukkal a nemzetek közötti surlódások elsimítására törekedtek. Beszél a moszkvai állapokról és figyelmezteti a világot, hogy ez az állapot veszélyezteti az egész emberiséget. Beszéde végén kiemeli, hogy a konferencia tagjai között magyarellenessé rópiratokat osztottak szét, de az elnök intézkedett, a rópiratok terjesztésének eltiltásáról.

Seypel nagy eseményeket jelez

Seypel kancellár üdvözli a delegátusokat és örömmel fejezi ki, hogy itthon üdvözli őket. Beszél a háboru okozta bajokról és a szenvedésekről és a háboru után beállott gazdasági krízisről. "Az Önök jelenléte — mondotta Seypel — igazolja azt, hogy a háboru okozta érzelmi különlegések nemcsak azokat az államokat érintették, amelyek a világháboruban részt vettek. Önök uraim az osztrák nemzeti tanács ülésstermében ülésnek,

ahol néhány nap múlva fontos események fognak lejátszódni.

Ausztria kritikus napokat él. Az elmúlt heteket felhasználta arra, hogy meglátogasson a szomszédállamokat és bepillantást nyerjen abba a gyűrűbe, amely körül veszi Ausztriát. Engedjék meg uraim, hogy kifejezzem azt a reményemet, hogy önök a saját parlamentjeikben fel fogják kelteni a szimpátiákat a régi kulturálm Ausztria és a régi kultúrások, Wien megmentésére és önök közül azok,

az egész világon egységes valutát vezessenek be

Plener Ernő (Ausztria) kifejti, hogy az új államok megalakulása óta állandó a féltékenység közöttük és azóta kínai falak zárnak el az államok politikai határait. Hibáztatja, hogy az előadói jelentés nem szól a portorosei konferenciáról, amelynek pedig az volt a célja, hogy közeledést hozzon létre az utódállamok, Ausztria és Olaszország között. Mégis a portorosei konferencia határozatait máig sem léptették életbe. Sajnálattal konstatálja, hogy Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia képviselői távolmaradtak a konferenciától és üdvözli Olaszország kiküldöttjeit, akiknek sorában a portorosei delegátusok is helyet foglalnak s kéri őket, hassanak oda, hogy kormányuk ratifikálja végre az ott hozott határozatokat.

akik a népszövetség tagjai, ott is szót fognak emelni érdektünkben. Tevére jobbuunkat nyújtjuk az egész világnak ama béke érdekében, melyre az emberiségnek oly nagy szüksége van." (Nagy taps)

Javaslat a védővámok ellen

E után áttértek napirendre. Treub volt holland pénzügyminiszter beterveztette a szerkesztőbizottság határozati javaslatát, amely az egyes csoportokat felezőlti, hassanak oda, hogy

a beviteli tilalmakat leggyorsabban függesszék fel, az élelmiszerekre és feltétlenül szükséges fogyasztási cikkekre vonatkozólag.

Loebe német kiküldött, a birodalmi gyűlés elnöke, hangsúlyozta, hogy a határozati javaslatnak a vámtörvények vonatkozó részeit egészen más szempontból kell tekinteni a valutakeresés és a valutagyenge országoknak. A gyengevalutájú országok kénytelenek fenntartani a beviteli tilalmakat, ellenkező esetben még jobban leromlik a valutájuk. A terhek könnyítése, kölcsönök nyújtása és más módok hatásosabb módok erre. E tanácskozás ép azon országban folyik, amely legjobban szenved és

ahol nyolc napra előre tudni semmit sem lehet.

Innen kell, hogy a világgá kiáltson, hogy nem a hatalom, hanem a kölcsönös segítség eszközeivel kell leküzdennünk a nehézségeket. Loebe beszéde végén javasolja, hogy azon államok részére, amelyek jóvátételi terhek alatt nyögnek, ámeneti helyzetet teremtsenek, mely idő alatt meg kell tiltani, vagy legalább is megszorítani a luxuscikkek behozatalát.

Winkz belga delegátus megállapítja, hogy a helyzet nehézsége a valuta és a forgalom szabályozásának hiányában keresendő. Az egyetlen megoldás az volna, hogy

A délutáni ülés folytatta a gazdasági és pénzügyi jelentés feletti vitát. Foster (Kanada) a Treub féle javaslat ellen foglal állást. Hegyes halmy magyar delegátus a magyar kiküldöttnek nevében elfogadja a javaslatot.

Döntések le a vámsorompókat

Burton (Egyesült Államok) arról beszél, hogy Amerika nem fogadhatja el a Treub féle javaslatot, mert Amerika évek óta céltudatos védővamos politikát folytat, amelyet nem kíván megváltoztatni, állítsák vissza itt Európában a régi, de most megzavart közlekedési vonalakat és döntsek le a vámsorompókat. Ha azután Európában újra harmonia fog uralkodni, akkor Amerika majd ki nyújtja segélyző kezét Európa felé.

Mit vár Matsja a konferenciától?

Mataja Henrik v. államtitkár, az osztrák csoport elnöke és a bécsi konferencia előkészítő bizottságának elnöke az Uj Kelet bécsi tudósítója előtt a következő nyilatkozatot tette:

Hogy mit várunk a bécsi konferenciától? Pozitív eredményt egyelőre nem sokat: az bizonyos, hogy a konferencia befejezése után a világ képe nem fog egyszerűen megváltozni. A különböző országok képviselőinek személyes kontaktusa azonban a nemzetközi érdeklődésekben bizonyára elő fogja mozdítani az összhangot és üdvös gyümölcsöket fog érlelni.

A kisantant csoportjainak elmaradása a konferenciáról igen sajnálatos. A csehszlovák csoport minden indoklás mellőzésével jelentette be elmaradását, a jugoszláv csoport politikai okokra hivatkozott, és okokat azonban közelebbről nem részletezte, a román csoporttól eddig nem érkezett értesítés, de valószínűtlen, hogy résztvevőnek a konferencián.

A nemzetközi kisebbség kérdését a konferencia feltétlenül tárgyalni fogja. Báró Adelsveerd, a svéd csoport elnöke, volt svéd pénzügyminiszter terjeszti elő ez ügyben az Unió főtanácsa által elfogadott javaslatot, amelyhez a magyar csoportnak külön javaslata van.

A csehszlovák távolmaradás

A csehszlovák csoport elmaradásának okáról beavatott forrásból azt az értesülést szereztünk, hogy két hónappal ezelőtt ez a csoport is elhatározta, hogy részt fog venni a bécsi konferencián; közben azonban a népszövetségi ligák prágai konferenciáján a többség a nemzeti kisebbség kérdésében olyan

Megnyit a FRENKEL-áruraktár Strada Aprinjoarelor (volt Gyufagyár-utca) 13. szám. Legelőnyösebb feltételek, legmagasabb lombardok. Riffinó száraz helyiségek, pincék nagy befogadóképességgel. Vasúti vágány. Telefon 401, 290

HIREK

— Delegátusválasztások. A harmadik erdélyi konferenciára újbán a következő községek választották meg delegátusait: Borosjenő: Vértos Ignác teljes joga és dr. Beer Jenő pótdelegátus. Csikszerecs: Akkermann Sándor és Rosenheck Isidor. Kolozsvár: Antal Márk, Boskovits József, Cerjék Hermann, Eisenstädter Samu, dr. Erdélyi Emő, Feuerstein Kálmán, dr. Fürst Oskár, Guttmann Péterné, dr. Krémer Ármán, dr. Marton Ernő, Neumann Mór, Nossin Mór, Nussbaum Mihály, dr. Pollák Sándor, Rosenberger Ferenc, Salamon Jakab, dr. Sámuel Jenő ügyvéd, Schwartz Adolf, Selenfreund Sándor, Stotter Aladár, dr. Szemek Otília, Wald Menyhért, Waldner Mór, dr. Weissburg Chajim teljesjogu delegátusok és Katz Rósi, dr. Hirsch Dezső, Kertész Márton, Szabó Imre, Havas József, Öhlbaum Eta, Morgenstern Ernő, Szilágyi Adolf és Mezeins Winkler Janka pótdelegátusok. Máramaros: dr. Blanck Illés, Eokstein Emánuel, Lichtschein Hillel, Marmor Refuel, dr. Fried Ábrahám, Fried Dezső és Stein Lajos. Nyárádszereda: Salamon Simon és Salamon Béla. Szatmár: Weiss Iszák, Jeremiás Zsigmond, Guth Lajos, Klein Mózes, Lawendel Lajos, Hers Sándor, Sugár Fülöp, Klein Vilmos, Guth Lajosné, dr. Stern Mór, Gross Marcell, dr. Markovits Aladár teljesjogu és Farkas Károly, Gottlieb Hermann, Klein Ernő, Schiffer Jeromos és Holcs Sándor pótdelegátusok. Székelyudvarhely: Gottesmann Vilmos, Lóbl Mendel, Hirsch Lajos, Fürst Sándor, Farkas Márton teljesjogu és dr. Weiss Fülöp, Hirsch Hermann, dr. Böhm Jenő, Hirsch Márton, Léb Mayer, dr. Ács Lajos és Sebestyén Ármán pótdelegátusok. Szilágyszeg: dr. Szász Antal és pótdelegátusnak Weinberger Sámuel. Petrozsény: dr. Weizner Leó, Scheffer Lipót és Rosenberg Lajos teljesjogu, Zsigmonds Jenő, Hers Henrik és Goldstein Márkusz pótdelegátusok. (Folytatjuk.)

— A német összeropponás előestéjén. Londonból jelentik: A „Times” szerint pénzügyi veszély fenyegeti a világot. A német gazdasági összeropponás előestéjén állunk, amely napok alatt bekövetkezik. A jövőtől bizottság francis és angol tagjai belátására van bízva Európa sorsa. A New York Herald szerint az a terv merült fel, hogy a német pénzügyeket nemzetközi bizottsággal ellenőrizzék. A nemzetközi bizottságba a németek kívánják, hogy Vanderlip is helyet foglaljon.

— Jeruzsálemben költözik a Nemzeti Alap. Berlinből jelentik, hogy a Keren Kajemet Lajisraél szeptemberben Hágából Jeruzsálemba teszi át a székhelyét, ahol már minden előkészületet megtettek, hogy a központi iroda október elején újból megkezdhesse tevékenységét. Ezen túl minden levélet és küldeményt Keren Kajemet, Jerusalemban, Palestine címre kell küldeni. A távirati cím: Keren Jerusalem. A központi iroda átköltözésével a cionisták, de különösen a Keren Kajemet sokezer hű munkatársának a kívánsága teljesül. Ezek a lelkes emberek, akik a zsidó nép e legzsebb intézményét már régóta közvetlen kapcsolatba szeretnék volna hozni, de az egész cionista világ a geullat haarec erős fellendülését várja a Keren Kajemet irodájának Zsidóország fővárosába való áthelyezésétől.

— Egy kolozsvári kereskedő tragédiája. Püspöki Mihlós ismert kolozsvári kereskedő tragédiájáról érkeznek hírek Budapestról. Püspöki néhány hónapja Budapestre repatriált harminc éves kolozsvári működés után. A Mátyás király téri házat egymilliónyolcszáz ezer leifért eladta a Sebestyén David-féle konzorciumnak. A leiket 650 ezer kuruossal átutalta. Néhány hete a magyar korona szédületes irammal sü-

Leszerelési konferencia Moszkvában

Oroszország, Románia, Lengyelország és a balti államok között. A lengyel kormány elfogadta az orosz javaslatot

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Varsó, aug. 29. A szovjetkormány újabb javaslatot tett Lengyelországnak, a balti államoknak, valamint Romániának a kölcsönös lefegyverzésre vonatkozólag és szeptember 5-ére Moszkvába konferenciára hívta össze az érdekelt államokat. A lengyel kormány válaszában kijelentette, hogy

a szovjetkormány által hangoztatott elveket megérvá teszi. A javasolt időpontot azonban nem fogadhatja el, mivel összeesik a népszövetség ülészakával.

Nyilatkozik a lengyel külügyminiszter

Varsó, aug. 29. Narutovics lengyel külügyminiszter kijelentette a hírlapíróknak, hogy Lengyelország külügyi politikájában nem fog változás beállni. Konstatálja, hogy a nemzetközi nehézségek főoka az általános gazdasági válság, amely a londoni konferencia balsikerét és a szövetségesek közötti egyenetlenségeket előidézte. Lengyelország nem maradhat közimbós ama tényekkel szemben, amelyek

a szövetségesek közötti szolidaritást és a világbékét veszélyeztetik és minden erőfeszítést megtesz a nehézségek elsimítására. Narutovics azután a prágai konferenciáról beszél és reményét fejezte ki, hogy ott teljes megegyezés jön létre ama négy állam között, amelyek hivatalva van-

lyedni kezdett és Püspöki vagyona harmadára süllyedt. Püspöki a valuta ingadozása óta állandóan bukomor volt és egyszerre dühöngeni kezdett. A család többször megakadályozta öngyilkosság elkövetésében. A családnak nem maradt más választása, mint hogy a dühöngő öröklőt izolálja és egy ideggyógyintézetbe szállította. Sorsa ismerősei körében ózinte szánalmat keltett.

— Pestisjárvány fenyegeti Páris. Párisból jelentik: A „Intransigeant” szerint a Saint-Quentin-negyedben tízennégy nap alatt három pestis-megbetegedés történt. Kettő halálos kimenetelű volt. A be nem jelentett betegek száma sokkal nagyobb.

— Skandalum egy bécsi színházban. Bécsből jelentik: A Deutsches Volkstheaterban a napokban óriási skandalum volt. Egy fiatal német expresszionista író, Hans I. Rehfisch „Erziehung durch Kolibri” című darabját mutatták be, amelynek utolsó felvonása rendkívül tarkán és kétértelműleg berezdezt szalonban játszik. Amikor pedig a szereplő hölgyek ilyeneket kezdtek mondani: „mi is követeljük a napi nyolcórás munkaidőt” — a nézők feltevése szinte bizonyossá lett, lármázni és abungolni kezdtek, tisztas család-

nak Középeurópa egyensúlyát fenntartani.

Ami a lengyel kormánynek keletgaliciai programját illeti, a külügyminiszter hangsúlyozta, hogy Lengyelországnak e terület feletti szuverenitását fenn kell tartania és meg van róla győződve, hogy a ruthének belátják a Lengyelországgal való együttműködés szükségességét és hogy a szövetségesek el fogják ismerni Lengyelország szuverenitását e terület felett. Egyébként a lengyel kormány autonómiát dolgozott ki a ruthénlakta területek részére.

A kormány elfogadta az oroszok javaslatát egy a balti államok és Románia bevonásával tartandó leszerelési konferenciára vonatkozólag is.

Narutovics végül konstatálta, hogy az orosz-lengyel viszony javult, kilátás van a lengyel ukrán viszony javulására is, valamint a lengyel-német kapcsolat normalis kialakulására.

A kisantant és Lengyelország prágai konferenciája

Praga, augusztus 29. Vasárnap megkezdődött a kisantant és Lengyelország konferenciája. Masaryk elnök a lajai kastélyban vendégül látta Benest, Ducát, Ninesicst és a lengyel Narutovics helyettesét, Pitzet.

anyák irtóan felháborodtak és követelték, hogy azonnal ereszedek le a függőnyt. Milyen nagy volt azonban a meglepetés, amikor a végén kinyílt, hogy ez nem „olyan” szalon, és a nők nem „olyan” nők, hanem kalposkisasszonyok voltak. A közönség, — amelyet az író szociális tendenciájú filozófiája ejtett tévedésbe — erre lecsillapodott és még vastapsokat is rendezett.

— Szerencsétlenség egy kolozsvári téglagyárban. Hétfőn délelőtt a Kajantói uti téglagyárban szerencsétlenség történt. Berki János 18 éves munkás az agyagoló gépnél foglalkozkodott s amint a gép torkába az agyagot tömte, keze az örlőgép hengerei közé került. Berki jobb kezét csak nagy nehézen tudta a hengerek közül kiszabadítani s mire a gépet megállították, három ujját a gép teljesen összeroncsolta. A szerencsétlenül járt munkásfut beszállították a sebészeti klinikára, ahol az összezuzott ujjakat azonnal amputálták.

— A munkanélküliség Csehszlovákiában. Kasarót jelentik: A csehszlovák szociáldemokrata párt szervezetei Fayerle vezetésével küldöttséggel keresték fel Habermann népjóléti minisztert a munkanélküliség ügyében. A küldöttség azónoka felhívta a mi-

niszter figyelmét arra, hogy a csehszlovák korona árfolyamának újabb óriási emelkedése az iparra nézve végzetes hatással lesz. A következőkben egyre fokozódó munkanélküliségben nyilvánulnak meg. Annak ellenére, hogy a korona árfolyama rövid idő alatt csaknem kétszeresére emelkedett, ez az élelmiszekek és a közszükségleti cikkek áraira semmilyen befolyással sincsen. Áresések helyett egyes cikkeknek ár-emelkedés mutatkozik. A munkanélküliek száma egyre nő s a munkásság körében az elkeseredés egyre nagyobb. Az üvegipar teljesen szűntel. Nagyarányú munkaelbocsátások történnek a vas- és textiliparban is. Körték a minisztert, hogy intézkedjék és a szociáldemokrata párt által eléje terjesztett javaslatokat vegye figyelembe. A miniszter kijelentette, hogy a szociáldemokrata párt kiváságait méltányolni fogja, a hozzá beérkezett javaslatokat a legközelebbi napokban összehívuló minisztertanács elé terjeszti és gondoskodik arról is, hogy érdekeltek bevonásával a munkanélküliség ügyében mihamarabb tanácskozást hívjanak össze.

— Panamavád a lengyelországi Aguda ellen. Versóból jelentik: A zsidó sajtó élén a „Hojnt”-tal erős támadásokat intéztek az Aguda ellen, amely nem tudott elszámolni azokkal a pénzekkel, amelyeket jóhiszemű zsidó emberek az Oroszországban szülyődő zsidók számára küldöttek. A lapok azt írják, hogy az Aguda politikai agitáció céljaira költötte el az esetet az összegeket. A támadások következtében a varsói rabbinátus bizottságot nevezett ki az ügy megvizsgálására. A bizottságban helyet foglalt a zsidó hitközség két előjárótagja, továbbá Versó városi tanácsának két zsidó képviselője, három bankár és három újságíró.

— Dubnov Amerikába utazom. Newyorkból jelentik: Dubov Salomon, az ismert zsidó történetíró valószínűleg legközelebb Newyorkba utazik, ahol az ottani rabbi szeminárium egyik tanszékét fogja elfoglalni. A novos tudós dr. Stefan Wise hívta meg és ő agítált amellett, hogy az amerikai fiatal rabbi-generáció cionista szellemben ismerkedjen meg a zsidó történelemmel.

— Az amerikai cionisták egyesülni fognak. Newyorkból jelentik: Julian Mack, az amerikai cionista elnökök vezére kijelentette Ruthenberg mérnöknek, hogy csoportja hajlandó együttműködni az amerikai cionista szervezettel és ebből a célból szeptemberben készséggel fog megjelenni a bizottság ülésén.

— „Prefektus ur, őnt letartóztatom...” A „Lupta” legutolsó idészett számában Paukerow Leonard: „Prefektus ur, őnt letartóztatom...” címmel súlyos vádat emel Péter Julián prefektus ellen. Cikkében azt állítja a „Lupta”, hogy a prefektus Henner vsutu tisztviselő érdekében intervenciát Moldovan dr. nál, — a lakáshivatal főnökénél — akit előbb rábeszéléssel, később pedig fenyegetésekkel arra akart rábíni, hogy részére lakást utaljon ki, mert Henner nagy szolgálatakat tett a liberális pártnak. Moldovan dr. táblabíró erre kijelentette, hogy ő független bíró és ha a prefektus tovább is terrorizálja, le fogja tartóztatni. Azzal is védeleje a cikk a prefektust, hogy egy közismert váradi uriaszony részére a vagon gabonára kivitel engedélyt szerzett. A vádakra néve a prefektus egy magyar újságíró előtt ugy nyilatkozott, hogy azok szemtelen rágalmak s ezek ellen a tisztességes magyar sajtó védelmét kéri.

*** Értésítés.** Az ort. isr. polgári iskolában a javítóvizsgálatok augusztus hó 30—31-én délelőtt, az 1922—23-iki tanévre való beiratások szeptember 3 ikától 8 ikáig d. e. 9—12 d. u. 3—6-ig lesznek megtartva a Zsidótemplom utca 3 sz. alatt. Cluj, 1922 augusztus 25. Az Igazgatóság.

*** Gyakorlott ügyvédjelölt,** aki perfekt román és magyar, tegyen ajánlatot dr. Eads Izor dioszentmártoni ügyvédnek október elsei belépésre. Díjazás megállapodás szerint.

Eredeti gyári árban
költött kabatok, swetterek, harisnya és keztgyü

Blatt
költött-szövött áruháza
Cluj, Főter 13.

1394

Utazó bőrönd és táska
legjobb minőségben kapható
Farmati bőröndösnél
Cluj, Str. Memorandului (Unif.-a) 16.

Pogorza

Markovits F. ékszerész, Arany- ezüst ékszerek, kinacizüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás, Tört aranyat, ezüstöt, brilliánt legmagasabb napi áron veszek. 1393 Cluj, Wesselényi-utca 20. sz.

FAVORIT csokoládé gyártmányai minden háztartásban nélkülözhetetlen! Cluj, Calea Victoriei 99.sz. m. Telefon 2—71. 1871

Ka
Cseh
Au
Bécs,
Közöskö
Jugoszlá
nai me
vonások
törökves
juttatja
szoros
gyakorl
lapok ha
vákia és
harcú ké
németi
Által
az elasz
zenbe
utazása
akció n
olász né
Prágába
cseh s
tesült,
A kisv
tria ellen
ország t
litikai k
jugoszlá
véseit és
kos felé
jes hatal
islják sz
A fra
a problé
ban van.
teni Ats-
megvalós
föderáció
Középeur
Az os
zésbe az
lővel, va
hogy meg
abban az
kedvező
gélyezésé
A „C
a vilá
tessel
tervek
Csehsz
ausztri
A létrej
korridor
cseh-szer
A „Temp
tette, ho
mellett es
kérdés s
Négy
Lelőrn
gumókat
Az ördög
belsejéből
keveset,
erőt vel
van, az r
Előtte
konyhába
valami n
nem áll
tott a ga
A szeplő
ült és te
pisszente
Lée s
intett a k
Lée e
hogy me
hívja. C
azért, ho
megcsipte
a szive.
a csirkef
fellált, n
visezgyű
husos h
dett és k
— Mi
tottan.
Poszbe

Katonai konvenció Csehszlovákia és Jugo- szlávia között Ausztria feldarabolására

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Bécs, augusztus 29. Olasz hivatalos forrásokból származó értesülés szerint Jugoszlávia és Csehszlovákia katonai mozgulatokkal és csapatösszevonásokkal akar nagyobb súlyt adni a balkán térségének és nyitlan kifejezésre juttatja azt a kívánságát, hogy szoros gazdasági uralmat akar gyakorolni Ausztria felett. Az olaszok hangoztatják, hogy Csehszlovákia és Jugoszlávia mohóságát és berei kérelmétől Olaszország nem várhatja tétlenül.

Általános feltűnést keltett, hogy az olasz hadügyminiszter tegnap Bozenba utazott. A hadügyminiszter utazása egyértelmű az olasz ellenes megindításával, amelyet az olasz nép egyrésze lázasan követel. Prágában legutóbb

cseh szerb katonai konvenció létesült, amely Ausztria megszállására irányul.

A kiszivárgott hírek szerint az Ausztria elleni felvonulás terve Magyarország területét is érintik. Olasz politikai körök ismerik a csehek és jugoszlávok imperialistikus törekvéseit és hangoztatják, hogy erőszakos felépés esetén Olaszország teljes hatalmi súlyával és erejével támaszkodik a szövetségükre.

A francia lapok hangoztatják, hogy a probléma megoldásának kulcsa Prágában van. A káoszmentes meg tudná menteni Ausztriát a katasztrófától és ezzel megvalósulna a dunai államok konföderációja, amely végleg stabilizálná Közép-Európa egyensúlyhelyzetét.

Az osztrák kancellár ma lép érintkezésbe az antant hatalmak bécsi képviselőivel, valamint a pártok megítélésével, hogy megtárgyalja velük a teendőket abban az esetben, ha a népszövetség kedvező döntést hozna Ausztria felelősségére vonatkozólag.

A „Chicago Tribune” írja, hogy a világnak legnagyobb meglepetéssel szolgálnak azok a haditervek, amelyeket Jugoszlávia és Csehszlovákia kidolgozott az ausztriai tervek végrehajtására.

A létrejött katonai konvenció a szláv korridor megszerzésében látja a cseh-szerb szövetség legfontosabb tényét. A „Temps” szerint Schanser kijelentette, hogy a viszonyok jelenlegi állása mellett csak Ausztria hivatott az osztrák kérdés szarabolására. Ez ellen a terv

ellen sem Lloyd Georgenak, sem Poincarénak nincs kifogása. A helyzet azonban rendkívül tonyó ódott és a tisztán-

látást nagyon nehezíti az, hogy senki sem tudja bizonyosan mi történik a kulcsok mögött.

A legnagyobb zsidó historikus nyilatkozik az orosz viszonyokról

A szovjet nem engedi a kivándorlást

Prága, augusztus 24.

S. Dubnov, a zsidó nép legnagyobb historikusa, aki átszenvedte az orosz nyomorúság minden kínját és megpróbáltatását, augusztus eleje óta a Danzig mellett fekvő Brezenben tartózkodik. Pihenni jött ide, de a eszdes visszavonultság, amiről Moszkvában álmodott, még zaklatottabb, mint a moszkvai munkaidő. Tudósok, politikusok, írók zavarják a híres embert, mindenki látni akarja és ő csendes mértéktelenséggel tűri el a kiméretlen toakodást. Néha mégis meglátászik rajta, hogy a népszerűsége kétségbe ejti, de azért nem panaszkodik, vagy csak nagyon szeliden. Csak régi íróismerőse, Abraham Seif előtt öntötte ki a szívét szokott nyájas modorában:

— Üdülni jöttem ide, mert fáradt vagyok. De hogyan tudhatnék, amikor nem engednek dolgozni?

Dubnov valóban magával hozta Zsidó történetének egész anyagát, mert arra számított, hogy itt fejezje be a monumentális alkotását.

— Mi már azt hittük, — kezdte Abraham Seif a beszélgetést — hogy hiába várjuk. Olyan híreket kaptunk, mintha a szovjet-kormány akadályokat gördítene a kiutazása elé.

— Jól hallották — mosolyog Dubnov. — Csaknem másfél évi kasseres harcokba kerül, amíg az engedélyt megkapom. Minden kéresemre azt mondják: maradjak csak. Nincs okom, hogy elmenjek. Hiszen igaz is. Az élet nem volt épen elviselhetlen. Az akadémiai „Pajok”, amelyet a tudósok és írók ellátására létesítettek, aléggé jól működött. Éhesünk mint azelőtt, nem kellett már. De minden egyéb a régihez maradt.

Dolgozni nem lehetett. A szabad kutatást és a szabad kritikát nem tűrte a szovjet-hatalom. Politizálást leginkább nem. A sajtó-tilalmat ugyan felfüggesztette és már olyan újságok is vannak, amelyek ellenzik a kommunizmust, de a programjukról semmit se írhatnak.

Most már interjú-formában igazodik a beszélgetés. Az író a nyilvánosságára gondol, amelyet informálni kell. És erre senkise alkal-

masabb, mint a higgadt és tárgyilagos historikus.

— Arra kérem, mondja el nekem, mit ért ön a bolszevizmusról és szok után, hogy a „Nep” (Naus Economische Politik) új kurzust kezdeményezett, milyennek látja Oroszországban a zsidóság helyzetét.

— A régi irányzat — mondja Dubnov — kétségtelenül jobbra tolódott, de a régi párt nem tágit; a programjáról le-lelő egy-egy darabot, kifelé engedékenyebb, befelé azonban annál makacsabb. Göröcsösen ragaszkodik a hatalomhoz. Terrorizálja az egész nemzetet és előkészíti a hanyatlást és az elomlást. Polgári szabadság sincsen és épen a zsidóság helyzete mutatja, hogy a szovjet urai még ma sem ismerik el a polgári szabadságot. Az egyéni szabadság lényege a mozgás szabadsága. A zsidókat

megfosztották ettől a szabadságtól. Hiába könyörögnek. A szovjet nem engedi meg a kivándorlást. Pedig ezt még a cári zsarnokság alatt is megengedték. A régi Oroszországban ez volt az egyetlen privilégiumuk, most már ez sincsen.

— A gazdasági politika megváltozott, de az csak keveseknek használt, a zsidók között még keveseknek sem. Moszkva és Petrográd megelövenedett és máriól-holnapra milliómosok és milliárdosok támadnak fel a két fővárosban. De az ország tovább haladoklik.

A mai Oroszország egy részében olyan, mint a temető, a másik részében olyan, mint a bolondok háza. A viszonyok csak akkor fognak megváltozni, ha megváltozik a hatalom. De attól még jobban kell reszketni, mint a mai állapottól. Mert a vörös hatalom után a fehér jön, illetve a fekete, a legsötétebb reakció, amely majd vére építi fel a hatalmát és kegyetlen pogromokkal fogja előkészíteni az új rendet. A pogrom-düh természetesen elsősorban a zsidókat fenyegeti.

Ezután a segítő-akciókra fordult a beszélgetés.

— A segítő-akciót — mondta Dubnov — nem szabad abbahagyni. Igez, hogy a posta valóságos rablóbarlang és a leg-öbbs külföldről kül-

dött csomag szőrén-azálán elkallódik. De észszerű szervezkedéssel véget lehetne vetni a visszaéléseknek. Az amerikai segítőakció minden küldeménye pontosan megérkezik és lelkiismeretes osztásra kerül. A zsidó nyomort azonban észrevétlenül csak egy módon lehetne leenyhíteni, úgy, hogy az általános segítőakció mellé, külön zsidó akció szervezzenek meg. A kormány ugyan nem legelőzélne ilyen akciót. Mert már a múltban is tiltakozott az ellen, hogy olyan alapról, amelyet zsidók fölségítésére létesítettek, csak zsidókat segítsenek. De okos körültekintéssel le lehetne küzdeni a nehézségeket.

A kiváló tudós Litvániaira fordítja a beszédet. Dubnov ugyanis az utolsó időben Litvániaiban lakott, ahol a litvániai nemzeti egyetem katedrát állított fel számára. Borus hangulata szemléletmest megderül. Litvániairól már kellemesebb dolgokat mondhat. Mosolyogva és ragyogó arccal dioséri a litvániai Tarbutot, amely egymásután alapítja a héber gimnáziumokat.

A héber nyelvtől a cionizmusig már csak egy lépés van. A Seif megkezdte ezt a lépést. Arra kéri Dubnovot, mondja meg, mi az ő álláspontja a Palesztina-kérdésben.

Dubnov elgondolkodik.

— Valamelyik cionista vezér, aki jobban ismeri az ügyeket, érdekeesebb dolgokat mondhatna. Én magam meglehetősen távol állok azoktól a helyektől, ahol a Palesztinamandátumot előkészítették és így bizony sok dolog van, amit még nem értek. Csak egyet tudok. Mikor a Balfour deklaráció híre Oroszországba is eljutott, a magam szemével láttam a zsidó ébredést.

Ezrével és tízezérel jelentkeztek akkor dugdazog zsidók, hogy Palesztinába vándoroljanak. Hiába jelentkeztek. Ez teszi olyan tragikusnak a Palesztina-kérdést, amilyen hasonló tragikum kevés van a világtörténelemben. Ime: egy ország, amely kolonizációra vár. Itt meg százezernyi tömegek, akik be akarnak ezt az országot telepíteni, de a kivándorlástól élé tilalmat vetnek.

A tudós sóhajt és elhallgat. A téma túlságosan fájdalmas. Hogy a nyomott hangulatnak véget vessen, magáról beszél, a maga nyomorúságairól, amelyek nem olyan súlyosak, mint az egész nép nyomorúságai.

— Az oroszok — mondja szomorú mosollyal — visszavárnak.

— Hát muszáj visszamenni.

— Muszáj. Zálogot hagytam. A kormány biztosítékul lefoglalta a könyvtáramat. Láthatja, hogy vissza kell mennem. Itt ugy sem fejezhe-

Négy krajcár története

Írta Ujvári Péter

Letördelte hát a kidagadó turógumókat és megette. Ez jól esett. Az ördög még tovább kísérlette. A belsejéből is ki lehetne kaparni egy keveset. Lée nem vinné észre. De erőt vette magán. Ami a lepényben van, az már a lepényhez tartozik.

Eloította hát a gyertyát és a konyhába ment. A szive összeszorult valami nagy fájdalomtól, de azért nem állt meg. A konyhából benyitott a gazda szobájába és benézett. A szeplos, kövér Lée az asztalnál állt és tollat fosztogatott. Szóla rápisszentelt.

Lée az ajtó felé nézett. Szóla intett a kezével, hogy jöjjön ki.

Lée elpirult. Lée azt gondolta, hogy megint valami szemtelenségért hívja. Csóként, ilyenmiért. Vagy azért, hogy megcsipje. A multkor is megcsipje. Szemérmes haragtól forrt a szive. Csak merjen hozzányulni ez a csirkefogó. És gyors mozdulattal fellát, még gyorsabb mozdulattal visszagyűrte a blúza ujját, hogy husos karja vállig megmeztelenedett és kisetett.

— Mit akar? — kérdezte izgatottan. Pozbenák télovázott. A hold rá-

rásított Lée karjára és halk reszketés futott attól végig a hátgerincén. Mindig is hallotta, hogy a hold beteggé teszi az embert, ha rajta felelji a tekintetét. A sötét zugokba nézett és ünnögött.

Lée sértődötten legyűrte a blúza ujját és boszankodott.

— Hát azért hívt, hogy zugokba bámuljon.

Pozbenák összeszedte magát.

— Nézze — szólt ünnepelesen.

A holdvilág most a turólepényre esett.

Lée szeme meglóbbant. Egész nőiesége a szemében égett. Kimondhatatlan sóvárgások szikráztak a tekintetében. A meglepetéstől csak rebegni tudott:

— Turólepény! Honnan hozta?

— Jó helyről hoztam. Megveszi?

— De hát honnan hozta?

— Esküszek tőle — nyoszörgött Pozbenák.

— Mikor?

Pozbenák nem bánta volna, ha a föld megnyílik alatta és elnyeli. De még jobban szerette volna, ha Lée alatt nyílik meg.

— Mikor? — szoritotta Lée.

— Reggel — felelt Pozbenák dühösen.

Lée összeszapta a kezét.

— De mért hozta magával? Szombaton!

Pozbenák türelmetlen lett.

— Elhoztam, mert elhoztam. Elmondtam magának, még mit akar? Mehet a rebbehz és beáruhat.

— Én nem vagyok áruló.

— Nohát. Akarja a lepényt, vagy nem akarja? Négy krajcárért odaadom.

— De reggel éhes lesz. És délbén is éhes lesz. Miért adja el.

— Ez az én dolgom. Megveszi? Négyért odaadom.

— Háromért — mondja Lée.

— Nem lehet.

— Három krajcár. Elég ezért három krajcár.

— Nem elég.

— Elég Szóla. Nézze, a cukor már leporzott róla.

Pozbenák pofozni szerette volna ezt a csókányos természet, csak megint fel na gyúrte volna vállig a blúza ujját.

— Minek lenne cukor is rajta? Mit keres maga cukrot a lepényen?

Mikor eszik maga turólepényt? És mikor eszi cukorral. Keil, vagy nem keil?

Lée gondolkodott. Ha megveszi, elárulja, hogy pénze van. Ezt meg nem árulja el szivesen.

— Nem tudom, — szólt végre vontatottan — van-e négy krajcárom. Tudja Szóla, nem néztem meg. Csak ugy kanállal szedtem ki a szekrényből.

— Kanállal — esdálkodik Pozbenák.

— Kanállal hát. Ma délelőtt, mikor anyám a templomban volt. Ha nem így szereznék egy kis pénzt magamnak, sohasé volna.

— És maga pénzt lop szombaton? — sivitott rá Pozbenák, aki érezte, hogy fölülkerekedett.

— Szent isten! — védekezett Lée. — Nem nyultam hozzá. Már hogy nyulnék hozzá? Csak a kanállal nyultam hozzá.

A szombat kérdése el volt intézve. A lopás kérdését nem faszgették.

Lée beszaladt a szobába és pár perc múlva visszajött.

hogy a cseh-
omának újabb
ra nézve vég-
következések
anélküliségben
ellenére, hogy
rid idő alatt
elkódott, ez az
kegletli cikkek
ssai sincsen.
ikkéknél ár-
A munkánál-
a munkásság
gyre nagyobb.
ünel. Nagy-
k történeke a
Kérték a mi-
és a szociál-
je terjesztés
lemba. A mi-
a szociál-
gait méltá-
kennet javas-
okban össze-
jeszti és gon-
rdésekkel be-
ség ügyében
vjanak össze.
gyelországi
jelentik: A
tal erős táma-
ellen, amely
bákal a pén-
zsidó em-
yilűdő zsidók
k azt írják,
agító ó csi-
összegezet.
a varsói
ezett ki az
bisottságban
ltűőség két:
Varsó városi
selője, három
va utazik.
va Salamon.
valószínűleg
nik, ahol az
gyik tanszék
tudós dr.
és ő agítást
fiatal rabbi-
ben ismer-
emmel
ták egye-
jelentik:
i cionista
Ruthen-
portja haj-
amerikai
óli a cél-
eggel fog
sén.
letartóztal-
lsó ideér-
Leonard;
atom...
Péter Ju-
tében azt
prefektus
érdekében
nál, — a
kit előbb
fenyege-
hogy ré-
t Herner
liberális
abíró erre
u bíró és
terrorizálja,
a vádaija
gy köz-
résére ő
engedélyt
a prefek-
előtt ugy
szemtelen
atességs
olgári fia-
ugusztus
2—23-iki
september
2. 3—6-ig
olom utca
stus 25.
lőit, aki
yen aján-
mártoni
elépésre.
lea Vic-
szá m.
2—71.
1871

tem be a Zsidó történetemet, mert az anyag egy része otthon van. Hét évig dolgozom a tizedik kötetem. 1914-ben az egész anyag már együtt volt, de a munka mégis csak lassan érte. De most már befejezem és a könyv hihetőleg nem csak héber nyelven fog megjelenni, de jiddis, orosz és német nyelven is.

Peter Uhle

SPORT

Labdarugás

Nagyvárad—Debrecen válogatott csapatainak városközi mérkőzése. A Debreceni Vasutas Sport Club futball-csapatának romániai turája nagyban elősegítette azt a megállapodást, amelyet Nagyvárad és Debrecen sportközösségei kötöttek és amelynek értelmében folyó évi október hó 1-én Debrecen válogatott csapata városközi mérkőzést tart Nagyvárad válogatott csapatával. A revánsmérkőzést a jövő év tavaszán Debrecenben tartják meg. A háború befejezése óta ez lesz a két város válogatott csapatainak első mérkőzése.

A román—jugoszláv nemzetközi válogatott revánsmérkőzése október 1-én Temesváron tartják meg.

A Haggibbor tréner Olaszországba szerződött. Froncs Antal, a Haggibbor Dóme néven ismert kitűnő tréner — budapesti jelentés szerint — Olaszországba megy, ahol Luganóban kapott igen előnyös tréneri szerződést.

Nagyvárad ifjúsági bajnoksága. A nagyváradi Törökvis Munkás Testvérek Egylet futballcsapatai igen eredményesen szerepeltek az 1921—22. évi bajnoki szezonban. A Törökvis első csapata megnyerte Nagyvárad bajnokságát és a nagy vihart felvert négy pont ügyében is remélhetőleg a Törökvisre kedvező lesz a bukaresti központi szövetség döntése. A Törökvis ifjúsági csapata sem maradt el a „nagyoktól”. Megnyerte Nagyvárad ifjúsági bajnokságát és a nagyváradi szövetség melegenhangu levél kíséretében már ki is adta a bajnoki érmeiket. A nagyváradi kerületben a II. csapatok részére kiírt szövetségi díj 1921—22. évi nyertese a NAC második csapata lett. A 11 ezüst érem és elismerő oklevél kisdíját a szövetség már el is rendelte. — Illeje volna, hogy a kolozsvári kerületben is kiadja már a szövetség a különböző díjakat, amelyekkel évek óta adós a játékosoknak és az egyesületeknek. Az első román—jugoszláv nemzetközi mérkőzés válogatott saptáit és érmeit sem kapták még meg azok az erdélyi és bánáti játékosok, akik teljesítményükkel hozzájárultak a romániai sport jóhírnevének megerősítéséhez.

— Itt a négy krajcár — süttogta izgatottan.

Szörle odaadta neki a lepényt és rá se nézett többet, pedig a hold megint a lány meztelen karján játszadozott. A beszhamedresbe rohant.

— Itt van a négy krajcár — lihegte ki a nagy örömet. — Most már imádkozhatunk.

A második famulus jelentette a rabbinak, hogy a jesiva együtt van. A rabbi bejött és megkezdődött az imádkozás. A pidjen hanefes. A tizennyolc hatosból nem telt ki a beteg nevének számértéke, a rabbi a magából megpótolta. Aztán, mikor az imába befűzte a beteg nevét, mindig pénzzel rakta ki.

Livniczerért őszinte könnyeket sirt Pozbenák.

— Istenem — imádkozott halkán — gyógyítsd meg az én kedvemért, aki jóllaktam, mikor ő nem ehetett.

Mikor a könyörgést befejezték, a rabbi apró rakásokba rakta a hatosokat. Ezt szét kell osztani a legszegényebbek között.

— Akinék holnap nincsen koszt-napja — szólt — jelentkezék. Senki se jelentkezett.

— Pozbenák! — kiáltották mindenfelől.

Pozbenák sem jelentkezett. Mikor pénzosztásra került a sor, elrohant.

[Vége.]

Ifjúsági bajnokság Szatmáron. A nagyváradi Comitebul Regional elhatározta, hogy a szatmári sportegyesületek ifjúsági oszlopait részére kétfordulós ifjúsági bajnokságot ír ki, amelyen a nagyvárosi AC ifjúsági csapata is résztvehet. A bajnokság megrendezésével a nagyváradi intézőbizottságot bízták meg.

Schillert, a temesvári Kinisi kintűnő centerosztárát a jugoszlávai turán súlyos baleset érte. A nagyképeségű csatár játék közben csontpedést szenvedett és hosszú ideig lesz téleneségre kártható. A szerencsétlenül járt futballista iránt sportkörökben nagy részvét nyilvánul meg.

Egyesületekből kizárt futballista. A szatmári Barchocha zsidó sportegylet kizárta tagjai sorából Borgida Gábor játékost. A nagyváradi játékgépjelmét ellenőrzőbizottság Borgida kizárását indokoltan találta és értesítette az összes sportterületeket, valamint az FSSR Lukarcsi központját, hogy nevezett Romániában egy évig, tehát 1923 július 11-ig sportegyesület részére nem igazolható. Kolozsvárt is történtek játékos kizárások, a szövetségi szabályok betartására azonban sem a szövetség, sem az egyesületek nem fordítottak kellő gondot, ami komolytalanná tette a kizárási akust.

Az aradi körmérkőzések. Aradról jelentik: Augusztus 28-án, hétfőn tartották meg az aradi csapatok körmérkőzéseinek döntő küzdelmeit.

Hakoah—ATE 3:2 (1:0, 2:2, 1:0, 0:0). Az aradi zsidó csapat heves küzdelem után győzött. A vezető gólt az első félidő 15. percében Erbstein révén a Hakoah szerezte meg. A második félidő 16. percében az ATE egyenlített. Most hét tizenegyes következett. A Hakoah Erbstein révén góllal értékesítette a büntető rúgást és 2:1 arányban vezetett, az ATE azonban kapu mellé rugta a tizenegyest és csak Sugár öngóljával tudott egyenlőzni. A 2x15 perces meghosszabbítás 7. percében Erbstein rugta a Hakoah győztes gólját.

AAC—Gloria-CFR 1:0 (1:0). Az eredmény meglepetés. Az első félidőben az AAC volt fölényben és megszerezte a győztes gólt, amelyet a Gloria-CFR nagy fölénye dacára a második félidőben sem tudott kiegyenlíteni. Bíró: Markovits Miksa.

A Törökvis Nagyvárad bajnok csapata. A kolozsvári Comitetul Regionalt nyert értesülésünk szerint a bukaresti központi felelősségi tanács átiratát intézte a kolozsvári szövetséghez, amelyben arról értesíti, hogy a nagyváradi kerület bajnokcsapatának a Törökvisnek 4 pontjára vonatkozó határozatát helybenhagyta és így a nagyváradi kerület bajnokcsapata a Törökvis lett. Ugyancsak a Comitetul közli velünk, hogy a CFR igazgatósága külön kocsit bocsátott a Caernovitzban megtartandó válogatott mérkőzésre utazók számára. A kocsit a galaci vonat-hoz fogják csatolni és benne utazók 75 százalékos utazási kedvezményt kapnak.

CCFR I. B.—Marosújvári MTE 6:0 (1:0). A marosújvári MTE fejlődő csapata vasárnap vendégül látta a kolozsvári CFR I. B. csapatát, amelyetől 6:0 (1:0) arányu vereséget szenvedett.

Uzás

Nemzetközi uszóverseny Budapesten. Budapestről jelentik: A III. ker. TVE jólsikerült nemzetközi uszóversenyt rendezett a Császárfürdő uszódájában, amelyen Owerham és Freudenberger (Boroszló), valamint Piovaty (Brünn) is startoltak. Részletes eredmények: 50 m. gyorsuszás 1. Lajtha (Wien) 28.2 mp. 400 m. melluszás 1. Wenk (FTC) 6 p. 49-21 mp. 2. Karosapással Piovaty (Brünn), 150 yardos hátuszás 1. Hlavacsek (III. ker.) 1 p. 59.4 mp., 2. Owerham (Boroszló), 1 méterrel nyerve. 1200 m. 1. Freudenberger (Boroszló) 19 p. 5.4 mp. 3x103 m. staféta. 1. Mügyetom 3 perc 42 mp., 100 m. melluszás: 1. Bartha (NSC) 1 perc 25.2 mp. 50 m. hátuszás, 1. Hlavacsek (III. ker.) 35.2 mp. 100 m. gyorsuszás 1. Kenyeri (MAFC) 1 p. 6.2 mp. 100 m. oldaluszás: 1. Piovaty (Brünn) 1 p. 16.4 mp. 400 m. főverseny: 1. Freudenberger (Boroszló) 5 perc. 50 m.

hátuszás: 1. Hlavacsek (III. ker.) 35.2 mp. 4x70 m. vegyes staféta: első holtversenyben a MAFC és NSC csapata. 400 m. hátuszás, meghívási verseny, 1.

Balikó (NSC), 2. Owerham (Boroszló) 6 p. 17 mp. A bajnoki vízipólómérkőzésen az FTC 5:4 arányban győzött a III. ker. TVE csapata ellen.

KÖZGAZDASÁG

Stabilizálják a dinárt

Jugoszlávia megkapta az amerikai kölcsön első részletét

— Az Új Kelet Indóttól —

A délszláv állam a nemrég lekötött százmillió dolláros amerikai kölcsön első, tizenötmillió részletének folyósítása után a pénzügyi politika reformjának fontos feladata előtt áll. A gazdaságpolitikának és pénzügyi szakértők körében általánosan kikristályosodott meggyőződés, hogy a dinárérték stabilizálása csak úgy vihető keresztül, ha az állam egész vám- és adórendszere ép úgy, mint a külföldi fizetési eszközök, az idegen valuták forgalmának szabályozása megfelelő módon újjalakul.

Ennek az átfogó pénzügyi reformnak utjait és módjait illetőleg természetesen nagyon eltérőek a vélemények. A devizakereskedelm mai monopóliumát Ausztria is mintakul vette a külföldi valuták forgalmát szabályozó rendeleteinek megalkotásánál. Ennek ellenére Kumanudi pénzügyminiszter úgy véli, hogy a mostani jugoszláv valutarendelet nem váltotta be a hozzá fűzött várakozásokat. Érdekes, hogy a pénzügyminiszter közismert állásfoglalásával élénk ellentétben áll dr. Plavsic Dusanak a véleménye, kit a minisztertanács épen a pénzügyminiszter tanácsadójaként szemelt ki a valutapolitika ügyében Plavsic dr. ugyanis dr. Popovics Szvetisláv-val együtt szeptember elejétől fontos hatáskört fog betölteni a belgrádi pénzügyminisztériumban.

Szeptember fontos fordulópontot fog jelenteni Jugoszlávia pénzügyi politikájában. Ekkor akarják fogantatni azokat az állami intézkedéseket, amelyek az amerikai kölcsön első részletének célszerű felhasználását biztosítani vannak hivatva. Erre vezethető vissza Popovics és Plavsic közeli kiválasztása is. Popovics feladatát a vám- és adópolitika reformját, illetőleg a tulajdonhullát való vám- és adórendszer egyszerűsítését tűsték ki. Az egyszerűsítés mellett beavatott véleménye szerint a behozatali vámok emelésével és a kiviteli vámok mérséklésével lehet számolni.

Plavsic Dusan, aki a zágrábi Balkan Bank elnöke, arra a feladatra szemelték ki, hogy az eddigi deviza forgalmát szabályozó rendeleteket alkítsa át. A forgalom eddig csak néhány, a nemzeti bank által feljogosított nagy pénzintézetre korlátozódik, amiért a pénzügyi körök széles rétegei igen elégedetlenek. Ennek a rovására írható, hogy a dinárt még nem sikerült eddig stabilizálni. Plavsic dr. viszont épen azzal a szándékkal foglalja el hivatalát, hogy a külföldi valutákkal való kereskedelm ellenőrzését megszigorítsa és hogy a kisbankokat és középintézeteket továbbra is kizárja a valutakereskedelemben való részvételből a nagybankok monopóliumának fentartása által.

Arról, hogy mennyiben fog bevélni Plavsic szigorító programja, arról csak a külföldi tőzsdék jegyzése fogja a végérvényes ítéletet meghozni.

Belföld

(x) Az „Argus” fiókot nyit Kolozváron. Az „Argus” jóismert bukaresti kereskedelmi, ipari- és pénzügyi napilap Kolozvárt, str. Jorga 8 szám alatti erdélyrészi szerkesztőséget és kiadóhivatalt létesített.

(x) Kolozsváron közgazdasági tanács alakul. Kolozsvár rohamosan fejlődő közgazdasági vezetőszerpe egyre inkább megkívánja, hogy a gazdasági élet irányításában minél több szakember vegyen részt. Ez a terv, amellyel a munkában elmerülő keres-

kedelmi és iparkamara már régóta foglalkozik, most megvalósulás előtt áll. A terv keresztülvitét ellenző kamarai beltagok, akik jogukat feltették, belátták, hogy ez az aggodalmuk alapján, egy megfelelő gazdasági tanács ellenben megbecsülhetetlen szolgálatot tehet. A tanácsnak harminkét tagja lesz, akik bizottságokba tagorodva fognak a külföldi közgazdasági ügyekkel foglalkozni. Így lesz majd a pénzügyi, kiviteli és vámügyi, tanulmányi, statisztikai, munkaügyi és közlekedésügyi bizottság. A közgazdasági tanács megalakulását csupán az késlelteti, hogy a kamara új elnökségét még nem itatták be állásába.

(x) Magyar vagonokat kapnak Románia fatermekői. Nagyváradról jelentik: A román főkivitel legfőbb akadályának, a vagonhiányak elhárítására a CFR és MAV megbízottai között megindult tárgyalásokon megegyezés jött létre, hogy az A. V. Hungária a hozzá beérkezett kocsi bizonyos százalékát a CFR rendelkezésére bocsátja. Ezzel szemben a CFR köteles a hozzá beérkezett vagonokat a magyar államvasutak intenciói szerint való felhasználását elősegíteni. A tárgyalásokon magyar és román faxportörök is résztvettek.

Külföld

(x) Zürichi zliárt augusztus 29-ről. Berlin 37, Newyork 525.75, London 2341, Páris 4665, Milánó 2320, Prága 18.75, Budapest 29, Varsó 6.50, Wien 0.50, osztrák bélyegzelet 0.75.

(x) Magyarország kenyér-exportra rendezkedik be. Budapestről jelentik: A kormány illetékes szakminisztériummal azzal a tervvel foglalkoznak, hogy kenyérkivitel rendszeresítésnek. Mintán csak a nulláslist kivitele van élvben megengedve, a kenyér-exportnál is csak ilyen listából készült kenyérről lehet szó. Ennek a cikknek Németországban és Csehszlovákiában volna elhelyezési piaca. Az erre vonatkozó miniszterközi értekezletet most a kenyér-export kiviteli illetékével foglalkoznak és valószínű, hogy a kenyérkiviteli illetéket a nulláslist kiviteli illetékhez hasonló összegben fogják megállapítani.

(x) Leszállították a csehszlovák szeszarakat. Prágából jelentik, hogy a szeszardekltegek legutóbbi ankéjén a következő olcsóbb szeszarakban állapodtak meg: Fogyasztók részére egy liter szesz 35 (eddig 42), egy liter denaturált szesz 6 (eddig 8) cseh korona. Tekintettel arra, hogy a régi tartályokból még 340 ezer hektoliter szesz van raktáron, elhatározták, hogy az új kampanyban az egész termelést 500 ezer hektoliterre korlátozzák.

(x) A palesztinai importárak városi adója. Az Új Kelet augusztus 20-iki számában. „A hsfai zsidó kereskedelmi és iparkamarában” címmel megjelent cikkünkben sajtóhiba folytán az volt, hogy Palesztinában az import árúért 10 százalék városi adót kell fizetni. A városi adó csupán 1 százalék.

(x) Emelkednek a német vasárak. Berlinből jelentik: Augusztus harmadik szakában a legújabb rendelet szerint a következő vasárak lépnek életbe: acélvas 15.880 márká, öntött nyersvas I-a 13.637, III. számú 13.567, tisztaacélvas 16.115 m. tonnánként. Nyersvas 17.880 m., formavas 23.700 m., rudvas 24.050 m., kötegvás 27.360 m., olvasztórót 25.900 m., nyerspléh 27.000 m. és finom pléh 32.980 márká tonnánként.

Felolós szerkesztő DR. MARTON ERNŐ
Mladó: RADIMA nyomda és kiadóvállalat R.T.
Szerkesztőségi telefonszám 977

— Olvasta már Agnon, a legnagyobb élő héber író regényét? „És a meggörbedt kiegyenesedik”?

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Szerda: Stambul rózsája. (Somogyi Emmi szerződött tag föllépésével. Rendes helyárrakkal.)

Csütörtök: Kis kadét. (Somogyi Emmi, Neményi Lili, Tompa Béla szerződött tagok föllépésével. Rendes helyárrakkal.)

Péntek: Tüzek. (Ujdonság először. Az ez évi premiér-bérlők helyeit hétfő déli 12 óráig tartja fenn a pénztár. Premiér helyárrakkal.)

Szombat d. u. 3 és 5 órákor: A tanítóné. (Mozielőadás igen olcsó helyárrakkal. Főszereplők: Berky Lili, Szentgyörgyi István, Várkonyi Mihály, Mészáros Alajos, Laczkó Aranka, Dezséri Gyula.)

Szombat este fél 8-kor: Tüzek. (Ujdonság 2-odszor. Rendes helyárrakkal.)

Vasárnap d. u. 3-kor: Sárga eső. (Somogyi Emmi és Szentgyörgyi István föllépésével. Mérsékelt helyárrakkal.)

Vasárnap este fél nyolc-kor: Kis király. (Neményi Lili, Tompa Béla, Bánvász István föllépésével. Rendes helyárrakkal.)

Hétfő: Tüzek. (Ujdonság 3-adszor. Rendes helyárrakkal.)

A műsorra tűzött előadások jegyei előre megvásárolhatók a színház pénztárában!

A színházi bérlét. Két nap múlva, esütőnkön este véglegesen lezárja a színház titkári irodája a bérlétkötéseket. Az utóbbi napok folyamán igen szép számmal jelentkeztek az új bérlők s különösen az A, B és C. rendes bérlők száma szaporodott jelentősen. Ez a rendes bérlét is olcsóbb, mint a premiér-bérlét s ennek dacára a bérlők is épen úgy megkapják az összes ujdonságokat, operákat, reprizeteket, mint a premiér-bérlők.

Tüzek. A péntek esti premiér előadás kiváncsisággal várja a közönség. Alig volt az európai színpadokon az utóbbi évek folyamán olyan szenzációs ujdonságunk, mint a Tüzek, Hans Müller izgalmas drámája. A Tüzek egyelőre három estére van nálunk műsorra tűzve: Péntekre, szombatra és hétfőre. A főszerepeket Poór Lili, Baróti Erzs, Laczkó Aranka, Miklósi Margit, Tarnay Teréz, Lengyel Vilmos, Táray Ferenc, Mihályfi László fogja játszani.

Stambul rózsája és Kis kadét. Szerdán este Fall Leo gyönyörű operette, a Stambul rózsája kerül színre s ennek az előadásnak a keretében mutatkozik be az új operett-szubrett, Somogyi Emmi, Kandzsa Güll Kolbay Ildikó fogja játszani. Csütörtökön este a Kis kadét-ot fogják adni s ebben három új tagot fogunk láthatni: Tompa Béliát a címszerepben Somogyi Emmi, Kati szerepében és Neményi Lilit Mariska szerepében.

A nagyenyedi aut. orth. izr. hitközség.
Szám: 51-1922.

Pályázati hirdetmény

Alulírott hitközség a Talmud-Thora iskola tanítói állásra (melamed), melyet együtt jár az előmunkázói és aifesz sjechet teendők ellátása, ezennel pályázatot hirdet.

Fizetés megegyezés szerint.

Pályázni óhajtok személyesen jelenjenek meg. Utiköltséget csak a megválasztottnak térítünk meg.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Nagyenyedi aut. orth. izr. hitközség, 1922. évi augusztus 25-én

Vig Gyula. Dr. Erdős Jenő,
hitk. jegyző. 4527 hitk. elnökhelyettes

Tervpályázati hirdetmény

Dieck Jakab és Fin-cég nyilvános tervpályázatot hirdet Clujon Calea Regale Ferdinánd 3. sz. telken építendő 4 emeletes textil áruház tervére az alábbi feltételek alapján.

1. A részletes tervezési program, valamint a telek helyszínrajza Heves Vilmos mérnök irodájában Cluj, Calea Reg. Ferdinánd 125. sz. alatt díjtalanul megkapható.

2. A pályázó a programban részletesen körülírt feladat megoldására köteles bemutatni:

a) az egész épület minden emeletoránának alaprajzát 1:200.

b) a homlokzatokat 1:200.

c) a megértéshez szükséges metszeteket 1:200 mértékben.

d) rövid tervleírást az épület köztartalmának kimutatásával a pincetálatól a fopár-

kány felső eléig számítva, az esetleg kiemelkedő részek hozzáadásával.

3. Mindazok a pályatervek, melyek az itt felsoroltaknál kevesebb rajzot, távlati képet, vagy szabálytalanul kiállított lapokat tartalmaznak, a bírálatból kizáratnak.

4. A pályatervek szabályszerűen lepecsételt jellegű levelekkel látandók el és lezárva legkésőbb

1. évi október hó 1-én déli 12 óráig

Heves Vilmos mérnök irodájában nyújtandók be, illetve postára a fenti időpontig adandók fel.

5. Elkészve beadott vagy elkészve feladott pályatervek a bírálatból kizáratnak.

6. A pályaterveket elbíráló bizottság tagjainak névsora később közöltek.

7. Pályadíjak a következők: I. díj 15.000

lei, II. díj 12.000 lei, III. díj 8000 lei és ezenkívül a cég fentartja a jogát, hogy a díjazottakon kívül bármely pályamunkát megvásároljon.

8. A pályadíjjal kitüntetett és a megvásárolt tervek a cég tulajdonába mennek át, de az építkezés építészeti teendőivel való megbízás tekintetében a hirdető cég szabad elhatározási jogát fentartja.

9. A megbírált pályatervek a bírálat után a bírálati jegyzőkönyvvel együtt közszemlére tehetnek ki.

10. A nem díjazott és meg nem vásárolt pályatervek a kiállítás után legkésőbb négy hét alatt az átvételi elismervény, vagy a postai feladó-vevény ellenében visszaadhatók. Ezen határidőn túl visszatartott pályatervek tovább nem őriztetnek.

Cluj, 1922 augusztus hó.

Porcellán és edénykereskedők figyelmébe!

Karlsbadi porcellán áruk: u. m. sima, gyönyörű, relif, duplaerős, mély, lapos és dessert tányérok; sültés, tésztás stb. tálak, gyönyörű, mintás teás csészék, bögrék stb. **a napi áraknál sokkal olcsóbban.**

Kérjen árajánlatot! 4336-1

B. Gál, porcellánkereskedő Déva. Telefon 27.

Külföldi likőr és pezsgő Lucullus-nál Gradea-Mare, Bómer-tér 1392

Különlégségek kaphatók

Oficiul Român de Comerț și Industrie
nemzetközi szállítási vállalat Érmihályfalva-i fiókja

! Elfogad és teljesít bármilyen kereskedelmi, szállítási, elvámolási és tranzitálási megbízást.

Iroda: a vasútállomás mögött.

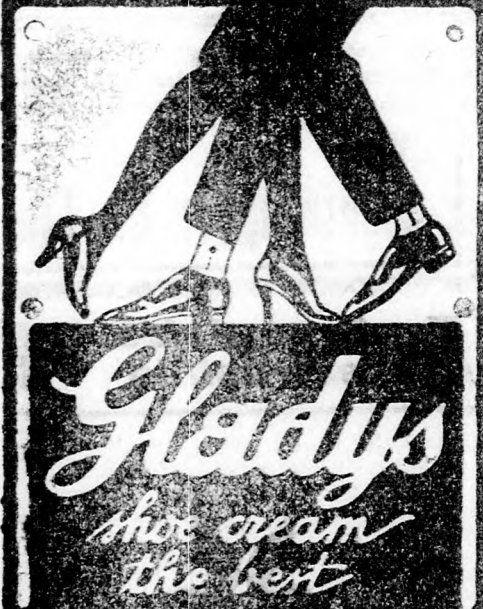
Megnyílt! a Megnyílt!

„Helios“
kötött szővött áru gyár le akafa
Cluj, Piata Unirii 7. (Főter)

Óriási választék: 1389

Kötött kabátok
Kötött ruhák
Női és gyerekek ceppok
Jämperek
Harisnya és keztükbek

Eredeti gyári árak

Gladys
shoe cream
the best

Az élite világ cipőkrémje

Telefon 81. Telefon 81.

LÁDAGYÁR

Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezelt és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbban napiáron.

Sajovics és Lebovits
fakereskedés és ládagyár
Strada Cernanti (Kajántói-u.) 1. szám.

Engros. Olcsó bevásárlási forrás rövid, bazar, galanterie cikkekben
Feiner Testvérek, Cluj, Unió-u. 11.
Bent az udvarban. 1303

Temesvári
Bega gőzmalom
részvénytársaság
ezelőtt Hungária Gőzmalom Rt.
Timișoara

Napi 12 vagon őrlekes-ségű, modern berendezésű

malom

Legmodernebb berendezésű
tésztagyára

előállít mindennemű makarónit, levestésztát és tarhonyát kiváló minőségben

Uj! Megnyílt Uj!
Clujon a Bolyai-utcában
ROSMANN MIHÁLY
szűcsműhelye

ahol minden e szakmába vágó munkát legújabb divat szerint jutányosan és pontosan eszközöl.
1387

Cégtáblákat
legolcsóbban készít 1816
JAKAB
Starda Regala 12a. (volt Majális-u.)

Garantált Ia. Kalodont

Pamutárunk rövidárak galanterie cikkek viszont eladók legolcsóbb bevásárlási forrása a

„PROGRESS“
rövidáru nagykereskedése, Nagyvárad. Telefon 455. 1312

Szalámit postán utánvét mellett pontosan szállít 1344
Winkler Mór & D szalámigyára
Cluj, Piata Mihail Viteazul (Széchenyi-tér 39. Telefon 12-90.
Árjegyzék és מכתב קנינה ingyen.

Utazó
Bánát és Erdély részére.
Segéd
a rövid és galanterie engrosszakmból, továbbá tanonc azonnal felvétetik.
Blau és Müller
rövid-, kötött- és norinbergi nagykereskedésben
Timișoara. II. Piafa Coronini 19.

ÁTUTALÁSOKAT

a külföld bármely részébe legszolidabban eszközöl a

Forgalmi Bank Rt.

Cluj, az Urania palotával szemben. Idegen pénznemek vétele és eladása, folyó számlák, lombardkölcsönök, betétek naptól-napig a legmagasabban kamatoztatnak.
Telefon 1-69 és 7-25.

Szép, izléseles nyomtatványt

csak az UJ KELET nyomdája készít

Névjegyeket, eljegyzési, lakodalmi kártyákat, üzleti nyomtatványokat a legrövidebb idő alatt és a legjutányosabban szállítunk.

„Radima“-nyomda és kiadóvállalat Rt. Cluj-Kolozsvár Str. Baron L. Pop 10. Telefon 879.

am (Barosle) vízipótló-mérző-lyban győzött a len.

AG

már régóta fog-
szulás előtt áll-
illenzó kamara.
föltették, be-
odalmuk alap-
adásági tanács-
len szolgálatot
mincként végje
sba tszozódva
zadásági ügyek-
majd a pénzü-
i, tanulmányi
és közlekedés-
zadásági tanács
késlettel, hogy
még nem ix-

kapnak Romá-
radról jelentik
b akadályának,
tására a CFR
szólt megindult
és jött létre.
a hozzá be-
s számlákat a
ocsájja. Ezei
a hozzá be-
magyar állam-
velő felhasznál-
nyalásokon ma-
brók is részt-

gusztus 29-ről.
5-75, London
ó 2320, Prága
ó 650, Wien
0 75.

nyér-expoitra
estről jelentik
minisztériumal-
nak, hogy ke-
senek. Miután
le van elvbem
portnál is csak
nyérről lehetne
Németországban
na elhelyezési
ő miniszterközi
ér-expoit ki-
ak és valószínű-
téseket a nullás-
asonló összeg-

csehszlovák
lentik, hogy a
óbbi ankétéja a
zárakban álla-
k részére egy
, egy liter de-
B) cseh korona.
régi tartalékok-
liter szesz van
ogy az új kam-
lést 500 ezer

importárunk vá-
elet augusztus
sifai szidó ke-
rában cimmet
jtóhiba folytán
ben az import
osi adót kell fi-
pán 1 százalék.
émet vasárak.
sztus harmadik
endelet szerint
lépnek életbe
ntótt nyersvas
3.567, tiszszá-
4 m., Tempero
ánként. Nyers-
vas 23.700 m.,
vas 27.360 m.,
m., nyerspléh
32.980 márká

ARTON ERNŐ
kiadóvállalat Rt.
szám 977

non, a legna-
ó regényét:
gyenesedik?

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket egyszerű közlési díja szavanként 1 lej. Vestagabb belével szedett szavak 2 lej. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lej. Jellegű hirdetésekre semminemű lefeléállítás nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítanak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lej 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Keresek azonnali belépésre egy feltétlenül megbízható, szolid, izr. gyakornokot, aki könyvelésben és magyar-német levelezésben járatos. Szakmabeli előnyben. Lefkovic Leopold fűszer-, gyarmat- és rövidtáru nagykereskedő, Satu-Mare. 4525

Elcserélném a városban levő két modern szobából és konyhából álló lakásomat nagyobb, kertes lakásra. Lehet a külső részeken, esetleg magasabb helyen is. Leveleket »Kölcsonös« jellegre az Uj Kelet kiadóhivatala továbbít. Telefon 977 és 844.

Allást keresek. Kötő megjelensű, intelligens, agilis uriember, aki az összes irodai teendőkben kellő jártassággal bír s aki egész Erdélyt jól ismeri, magyar, német, román nyelvtudással, elsődrendű szervező erő, megfelelő, esetleg utazói állást keres. Szíves megkereséseket »Reprezentatív« jellegre kér a kiadóba. 4537

Kiszegítő tisztviselő jó kézírással kiadóhivatalunkba felvétetik.

Egy jókarban levő Schöberl-égy sűrűsően eladó. Megtekinthető Egyetem-utca 3. Házfelügyelőnél.

Jó állapotban levő irodaberendezést megveszünk. Cím a kiadóban.

Keresek egyszobás lakást konyhával; közvetítés díjazva. Cím a kiadóban.

Fiatalember kóser kosztot (ebéd, vacsora) kaphat Egyetem-utca 5. ajtó 3.

Likőrmester, elsődrendű szakember keresetik azonnali belépésre. Ajánlatokat »Törökves« jellegre a kiadóhivatal továbbít. 4530

Keresünk azonnali belépésre nőtlen zsidó vaskereskedő segédét, aki románul és magyarul jól beszél. Ajánlatokat fizetési igények megjelölésével kér Deutsch és Geist-cég Marosludas. 4528

Férjhez adnám jó zsidó családból származó hűgumot jelentékeny összegű hozománnyal. Intelligens, biztos egzisztenciával bíró 35-40 év közötti fiatalember, vagy gyermektelen özvegyek ajánlatát »Zsidó« jellegre alatt a Kelet hírlapirodába kérem. Aradra. 4516

Tarbut iskola közelében iskolás gyerekek teljes ellátásra elfogadtatnak. Ertekezhetni Bárány Jakabnál, Str. Călugărițelor (Apáca-utca) 8. 4507

Iskolakönyvek bekötését legolcsóbban és legszebben a Cultura-könyvkötészet vállalja. Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-utca) 34. 4502

Jobb öszeköttetésekkel bíró sadchenek (házasságközvetítők) közölkék címeiket »Kelet« hírlapirodával Aradra. 4515

Társ keresetük elsődrendű divatárúzet és nagy gabonaráktárhoz. Ertekezni lehet Elizar Florea, Marosujvár. 4500

Fűszer-vaskereskedő segéd felvétetik szeptember 15-iki belépésre Berkovits és Silberger cégnél Szilágycseh. Ajánlatok életkor és fizetési igények megjelölésével küldendők be.

Angol, francia, német nyelvekből csoportoktatás havi 70 lej. Privátórák is. Calea Victoriei 16. 4552

Két Haggibborista, I. csapatbeli játékos, butorozott szobát keres. Leveleket »Haggibbor« jellegre a kiadóba kérnek.

Egy, esetleg két nagyobb diákány, lehetőleg medika, intelligens orth. családnál teljes ellátást kaphat. Levelek »Diákány« jellegre a kiadóba kéretnek.

Délutáni könyvelést, könyvek rendbehozatalát, mérlegkészítést vállal foknyelű. Szíves megkereséseket »Mérlegképes« jellegre kiadóba kérek. 4531

Izraelita családnál 4 iskolás növendék teljes ellátást nyer a Tarbut közelében Löví-nél, Galamb-utca 2. sz. 4558

Tanítót keresek közép és elemi iskolás gyermekek mellé. Ajánlatok fizetési feltételek feltüntetésével az alábbi címre küldendők: Grünmann Miksa Japa, u. p. Ileana-Mare. Izraeliták előnyben. 4543

Zsidó urí család urí fiuk teljes ellátását vállalja. Cím: Fehérbányatózdsé. 4550

Orth. kóser teljes ellátást egy iskolás-gyerek részére ad Fehér, Hosszu-u. 26. 4548

Deutsches Fräulein sucht Stelle für Formittage. Főter 7. III. em. ajtó 9. 4558

Cluj legforgalmasabb helyén levő üzletemhez 100-200000 lej-ig társat keresek a díszmü, divat és rövidtáru szakmából előnyben. Ajánlatokat »Biztos jövő« jelleggel továbbít a kiadóhivatal. 4556

11-12 éves Tarbutista leányt vagy fiút orth. család teljes ellátásra elfogad Monostori-ut 92. 4554

Házitanítót keresek kisfiam mellé napi több órai foglalkozásra. Héber és német nyelvtudás megkívánatik. Fizetés megegyezés szerint. Janovits Vilmos Munkácsy-u. 18. 4555

»עֵבֶד וָצֵבֶר« ebéd vacsora kosztot ad öv. Fenyés Mihályné Str. I. C. Brătianu (v. Király-u.) 6. Ugyanott két urifeány teljes ellátást kaphat. 4544

A balászfalvi metsző, aki שׂוֹבֵי בַעַל הַמִּטְעָה rendelkezik, elsődrendű referenciákkal keres állást. Cím: Groszman Ábrahám metsző, Blaj (Balászfalva). 4557

Bocskor, mosófalp, fejszőr és szilgyártóblank állandóan nagy készlet kiskisben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett. Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközölök. Vagontételeim 5 százálek kedvezmény. **SÁMSON-BÓRGYÁR** Gyufagyár-utca 1. Gyorsáru raktárral szemben. Telefon: Gyár — 86, lakás 3—87, szám

Szörmék művészies feldolgozása

Eredeti modellek

Telefon: 12-12.

Déri Lajos,

Cluj, Strada Memorandului No. 3. (volt Unió-u.)

S. EISENSTÄDTER & Co szücs és szörme áruháza

Pőzlet: Calea Victoriei 2.
Fiók: Ovár (Szentlélek és Kinizsi-u. sarok)

Szörmeárúhban állandóan nagy készlet!

„Kálnai“ Malomkőgyár

Targu-Mures—Marosvásárhely
Gyárt legnagyobb teljesítményű, ugy buza, mint tengeri őrlésre alkalmas, francia rendszerű, rakott malomkővet. Minőségért garátiálók! 1367

Vaskereskedők és bádigosok!
Hitelesített űrmérték és űrmérték részek legolcsóbban beszerezhetők
Bíró Márton, 1390
fém- és bádogipari üzembén Cluj

Kenderzsineget, zsinorokat és hevedereket raktárról szállít 1381
Bieier és Weisz cég vezérképviselete
Emanuil Salamou & Co.
Cluj, Piata M. Viteazul 40.

Szarut, szeruhyegyet, aggancsot, husolást és csontot, valamint mindennemű tímárhulladékot legmagasabb napi árban vásárol
Szaru- és csontárúgyár Rt. Cluj 1310

Szenzációs elárusítás

A Főterem dr. Bíró gyógy-szertárral szembeni sátorban legegánsabb őszi és téli női kabátok elárusítása

Olcsó árak

Kirakatredező, aki a divatáruszakmában jártas előnyben, felvétetik
4539 **Plesz Gyula Timisoara,** Háromkirály-u ca 1.

RŐZPONTI HÖLGYFODRÁSZ ÉS MANIKÜRSZALON Cal. Reg. Ferd. 13. (udvarban)
Hajfestés, hajmunka, fejmosás, ondolálás, fésülés legmodernebb, legjobb kivitelben, Haját veszek!
PÉTERFI JULISKA 1360

Megvételre felajánlok:

1 drb. 80 H. P. 4 csatlós mozdonyt.
22 drb. 7 és 8 méter hosszú 10 tonna hordképességgel tűzifa, avagy fűrészelt anyag szállítására alkalmas platokocsit.
33 pár 8-10 tonna hordképességgel bíró trukkocsit (rönkök), 9 drb. oldal-falakkal ellátott CFR. nyitott kocsihoz hasonló szállításra alkalmas platokocsit. 600 drb. 60 és 76-os nyomtávu kerékpárt, melyeknek tengelyvastagsága 60 és 80 mm. 400 drb. fa trukkokra alkalmas vaszámolyt biztosítókkal ellátva. Teljesen új alkatrészekkel ellátott sodronykötélpályát. Különböző transmissziókat 60-120 cm.-ig kerekkel felszerelve. Különböző transzmisszió csapágyakat. 1 drb. 4 méter hosszú esztergapadot az összes áttételekkel. 6 drb. gattert: 1 drb. 15, 1 drb. 18, 2 drb. 24, 1 drb. 24/30 és 1 drb. 30-ast, 4 drb. gőzkazánt mind-egyik 2 drb. bouloirrel ellátva és az összes armaturákkal. 3 km. 9/8 sín apróanyaggal. Megjegyezni kívánom, hogy ezen anyagok alig használtak, teljesen üzemképes állapotban vannak, valamennyi leszerelve vasúttállomásnál tehszik és azonnal szállítható. Kocsik nyomtávu 76 cm.

Sürgöngyem: **Feuerwerker, Lugoj.**
Telefonszám: Lugoj 41.

Feuerwerker Adolf, Lugoj (Lugos)

Uniunea Comerciala Rt.

Központ: Bukarest

Alaptőke: 25,000,000 Lei

Fiókok: Galați, Jassy, Constanta, Craiova, Chisinau, Cernăuți, Timisoara és
Cluj, Strada Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 32.

Ajánlja bőven felszerelt raktárát: Fűszer és coloniál áru, autó, kocsilack Rudvas, abroncvas, lemezek, csavarárú, szerszámok, különböző mintájú kapák, lapátok, asók, csákányok, kaszák, kaszafető kövek (Anker) és kaszaverő szerszám. Mindennemű bel- és külföldi olajok (hengerdinamó, motorvazelin, tovatakenőcs stb.) Bőr-árúhban: chewreaux, box, bagaria, talpak, patkók stb. Teher- és személyautók és mindennemű autófelszerelések.

Lloyd 793

1382

Papir és fűszernagykereskedők figyelmét felhívja az iskola saisonra „Zea“ első román krétagyár Cluj.

J. NACHT

Soc. In nume colectiv. 4071-1

Központ: Bukarest

Telefonszám 6-53.

Cluj

Fiókok: Arad, Wien
Piata Cuza-Vodă 12.

Vörösréz-lemezek, rudak, csövek, sodronyok, üstök, pálinkafőzőüstök
Sárgaréz-lemezek, rudak, csövek, sodronyok

Angolón 99% tömbökben és rudakban Antimon, Zink, Ólom
Csapágyfémek 12-80% tiszta bronz tömbökben és rudakban

Mindennemű feketelemezek 0.25 mm. —10 mm., fedellemezek 65/100.
Horgonyozott lemezek, zink és fémlemezek, alumíniumlemezek

Cluj, Piata Cuza-Vodă 12.

ENGROS

Táv.-cím: METALNACHT, Cluj